

FEDEX@HASDEU & CHINDII PROFESIONALE – PLEDOARIE PENTRU INOVAREA ACTIVITĂȚII: CONFERINȚĂ PUBLICĂ

*Conf. univ. dr. Lidia KULIKOVSKI,
director, Departamentul studii și cercetări*

Abstract

The libraries need rethinking the concept and the perception of changes in relation with the society and vis-à-vis to their future. The future of the libraries is not connected with books, activities – not only with them. The future library will become a platform, hub, incubator, community center, innovative environment for community learning... at the head will be the culture of services, projects... The Municipal Library efforts in order to identify the path, methods, forms for future activities have been discussed and have been tested in the „Chindii profesionale”, Zilele FedEx@Hasdeu. The paper is about the impact of these activities and is correlated with future actions in consolidation of the ways to the ML future.

Keywords: *The „B.P. Hasdeu” Municipal Library; Chindii profesionale, Zilele FedEx@Hasdeu, planning, library future, activity innovation, learning for innovation.*

Ne-am întâlnit azi și vă mulțumesc că ați acceptat invitația să punem punct la două experimente, două metode nonformale de instruire *FedEx@Hasdeu*, din care am învățat făcând și *Chindii profesionale* din care am învățat implicându-ne. M-am gândit mult cum să facem această despărțire de ceva de care ne era drag. Vorbesc la trecut deja, ceea ce înseamnă că acestea sunt de domeniul trecutului.

Am încercat să fac un raport, așa cum se cuvine, când închei un proiect... Dar, având dezvoltat simțul intuitiv al lucrurilor, evenimentelor, fenomenelor emergente,

întotdeauna caut să le traduc pentru domeniul nostru bibliotecar, asociind, construind scenarii, căutând soluții de anticipare – alt simț pe care mi l-am dezvoltat și șlefuit în acești aproape 43 de ani de muncă în bibliotecă –, și în loc de raport am făcut o pledoarie. Și dacă cineva cumva va simți că se identifică cu vreun exemplu, să știți că nu am avut sub nicio formă asta în gând, doar am sesizat căte ceva ca probleme care nu se înscriu în direcția de dezvoltare a BM „B.P. Hasdeu” sau nu în deplină măsură se înscrie. Pentru că viitorul e o construcție responsabilă a tuturor și dacă ceva undeva e făcut de mântuială sau ceva nu se leagă bine cu altceva... nu va mai fi un viitor... Când am citit conferința, că altfel nu pot s-o cataloghez, mi-am dat seama. Dar... oricum toată viața am făcut pledoarie pentru bibliotecă... Acum, la *Novateca*, iar sunt omul pledoariei: dacă e advocacy – cu pledoaria pentru advocacy, modernizarea bibliotecii – eu cu pledoaria, în susținerea modernizării, dacă-i planificarea strategică – eu cu pledoarie pentru strategie, dacă-i despre proiecte – hop cu pledoarie pentru proiectizarea activității, iar dacă e vorba de servicii noi – pledoarie pentru implementarea serviciilor inovative.

Astăzi am o pledoarie pentru inovație, viitorul nostru, al bibliotecarilor și al BM, cu intercalări de raport asupra *FedEx@Hasdeu* și *Chindii profesionale* ca niște contribuții la acest viitor.

Anul 2015 a fost, ca și 2014, sub semnul instruirii pentru inovație. A continuat

metoda de colectare a ideilor noi de la bibliotecarii noștri Ziua *FedEx@Hasdeu*. S-au desfășurat două ediții, față de 2014, an în care au fost patru ediții. Cu părere de rău, a treia pentru 2015 nu a mai încăput în orarul BM, sfârșitul anului fiind foarte aglomerat de evenimente. Ce m-a dezamăgit e că, la noi, nu se ține cont că s-a întocmit orarul cu un an înainte, că bibliotecile s-au pregătit, au desfășurat Ziua *FedEx@Hasdeu*. Capii noștri au zis: Nu! Noi avem lucruri mai importante! Într-adevăr, erau importante! Dar trebuiau planificate în așa fel încât să nu pericliteze activitățile deja planificate și, atenție, aprobate! Din aceste considerente nu voi face raport asupra Zilelor *FedEx@Hasdeu*. Dar nu m-am supărat. Mai puțin de lucru...

Rămân optimistă, pe cineva cu siguranță voi dezamăgi, voi fi dinamică, inventivă și creativă și în anul viitor cu sau fără Ziua *FedEx* sau *Chindii!*

A fost lansată chiar în prima lună, ianuarie, a anului 2015, Cafeneaua biblioteconomică *Chindii profesionale*, prin formatul său de desfășurare, ca instruire nonformală, a încurajat, a stimulat, a provocat, a incitat inovația ca gândire, ca acțiune, ca stare, ca cultură în mediul nostru profesional al BM.

Au fost realizate zece ședințe. Subiectele abordate, discutate, demonstrate, experimentate le cunoașteți: *Internalizarea brandingului; Proiectizarea sau... cultura eșecului; Cultura serviciilor; Transformarea bibliotecarilor în inovatori; Biblioteca incubator; Biblioteca viitorului etc.*

Pentru a consolida echipa de inovatori ai BM a fost creat grupul *Chindii profesionale*, astăzi cu 620 de membri, bibliotecarii ai BM, din teritoriu, din România, Ucraina, din biblioteci universitare și, pur și simplu, prieteni ai bibliotecarilor... Chiar îmi pare rău s-o închid de la 1 ianuarie 2016, cum mi-am propus... Feedbackul este unul pozitiv / constructiv și interesul biblioteca-

rilor pentru conținutul grupului crește în continuare... *Chindii...* este un exemplu de cereri de înscriere în grup. Dar nu alunecăm în profunzimea feedbackului, sper că îl cunoașteți... După fiecare ședință sintetizăm feedbackul și-l publicăm în grup.

Voi opera cu câteva cifre doar: frecvența la ședințele *Chindiilor* a variat între 24 și 42 de participanți. Media per ședință a fost de 31 de participanți. Au fost 340 de participanți, cifra prezenței anuale, dar unici... 109 sunt și pe Bradul *Chindiilor*, cu excepția a 12 bibliotecari care s-au eliberat de la BM ca Valeria Bețivu, Natalia Meșina, Cristina Mamaiscaia, Tatiana Șatravca și alții.

Sfârșitul anului 2015 ne-a demonstrat că lucrurile se precipită! Suntem în pragul unui nou an – 2016! Va fi sub semnul îndrăzelii și dinamismului. Vor avea succes cei rebeli și curajoși! Consider că *Chindiiile*, prin conținutul abordat, v-au încurajat să fiți curajoși profesional, în abordări neconvenționale a activității și măcar un pic mai rebeli când venea vorba să vă distingeți.

Energia anului 2016, ne va solicita și ne va stimula creativitatea, puterea de a fi noi înșine, forța afirmării (nu neapărat în carieră) și va da strălucire calităților care ne definesc, ne va încuraja să ne emancipăm, să evoluăm. Oare nu asta dorește fiecare dintre noi?

Insist să spun că anul 2016 nu ne va prea permite să ne planificăm în tihnă viața, nici activitatea profesională. Astromonic vorbind, va aduce un ritm rapid și o motivație fantastică. Anul va fi marcat de comunicare, umor și istețime, adjuvanți de trecere, pentru noi, peste momentele stresante, pe care ni le rezervă prognoza financiară, economică și politică a țării, ne vor ajuta să trecem cu grație și ușurință. Va fi solicitată capacitatea de a găsi soluții neconvenționale la problemele vechi. Îndrăzneala de a fi diferit ar putea să ne conducă spre succes în Anul Maimuței – 2016!

Anul 2016 ne împinge la gesturi originale, curajoase, îndrăznețe care să atragă atenția asupra noastră pentru că ne dorim, un pic mai mult decât de obicei, să fim în centrul atenției, să anunțăm lumea că existăm, să fim priviți altfel decât până acum de chișinăuienii noștri, altfel decât ca indivizi, ca numere, ca figuri, numite bibliotecari. Biblioteconomic vorbind să fim altfel văzuți ca instituții, ca profesie. Am planificat ceva de felul acesta? Am planificat ceva ca să răspundem acestui angajament necesar, nedeclarat, dar simțit? Dacă nu, mai este puțin timp, o puteți face! Este anul în care vom fi nevoiți să ne căutăm identitatea și anul în care vom dori să fim recunoscuți și respectați ca profesioniști. Este de așteptat ca fiecare dintre noi să își uimească puțin anturajul, să își asume responsabilitatea opiniilor și să își afirme unicitatea. E anul în care să acționăm spre unicitate profesională! Cu atât mai mult cu cât e anul dinaintea aniversării BM, e anul de grație, în care vom recunoaște dacă am realizat sau nu *Planul strategic de dezvoltare pentru perioada 2008-2017*. Deci, e un an decisiv din mai multe privințe. A deschis cineva *Planul strategic...* ca să tragă cu coada ochiului dacă se înscrie planul său în strategia generală, dacă biblioteca Dvs. contribuie cu ceva la realizarea ei? Atunci, în 2008, era o strategie-model pentru domeniu, cu angajamente responsabile, de lungă durată... Oare mergem drept? E ultimul an în care putem răspunde la această întrebare... Putem noi, bibliotecarii BM, să uimim chișinăuienii prin acțiuni comunitare de anvergură, prin formate originale de lectură, prin servicii inovative, prin modele de interacțiune cu utilizatorii care să se transforme în experiență memorabilă? E anul care va solicita mult mai multă comunicare. Să comunicăm eficient, să branduim cu tâlc și foarte orientat biblioteca...

Anul 2016 se preconizează a fi unul cu deschidere la nivelul conștiinței și înțele-

gerii, va emancipa gândirea și comportamentul, va civiliza, stimula manifestarea naturii profund umane a fiecăruia dintre noi. Asta înseamnă că vom fi nevoiți să ne preocupăm în continuare de perfecționare și instruire profesională. Sub ce formă, în ce format, prin ce metodă? Doar unele inovative și foarte eficiente cu puternică aplicabilitate praxiologică. Nu e de mirare, dar specialiștii în viitorologie spun că se va cere să avem o deschidere mai mare către cultură, istorie, religie sau politică (dar abordată din perspective sociale și spirituale). Deci, vom fi potențial solicitați ca profesie și instituție! Includ planurile dvs. Putem noi, să prevedem aceasta cumva în planurile noastre? Dacă lumea se va schimba, dar cu siguranță se va schimba, putem noi prevedea răspunsuri la această creștere a deschiderii spre cultură a oamenilor? Sau măcar să luăm acest aspect în calcul pentru anul 2016?

Atâtea cărți sunt despre dezvoltare umană și tendințele de viitor ale evoluției lumii... E destul să consultăm ultimele apariții de la „Humanitas”, „Curtea Veche”, „Publica”, „Polirom”... Autorii pe care i-am citit susțin că în situația cu atât de multă energie mentală în jur, pe care o aduce anul viitor toată lumea va avea nevoie să-și regândească programele de fitness, dietă, precum și planul de sănătate. Cum răspundem aici lumii care vrea aceste lucruri? Și-a planificat cineva ceva din acest segment? Cum răspundem oamenilor care au nevoie să desfășoare o anumită formă de activitate fizică? Organismul a fost conceput să se miște, stresul trebuie să fie ars mergând la sala de sport, practicând yoga, făcând gimnastică aerobică, dansând, practicând arte, jocuri de echipă, jucând sau făcând plimbări lungi. Răspunde BM acestor nevoi umane? Pentru noi sunt emergente, veți spune dvs. Dar cu toate acestea la Brașov încă patru ani în urmă au răspuns cu servicii de acest fel! La

Orhei, Fălești, Cahul, Ungheni au răspuns în acest an! Noi?... Când vom face oricare dintre aceste lucruri? Chiar trebuie să stăm în expectanță până când toți vor experimenta? Nu va mai fi interesant, inventiv, distinct...

Din ceea ce am punctat ca nevoi umane de mâine, putem foarte ușor să găndim servicii noi, originale, atractive! De ce nu putem anticipa? Steve Jobs spunea că dacă vrei să reușești trebuie să anticipezi... Întrebarea e dacă diversificarea serviciilor, inovarea conceptelor de activitate sunt pe agenda BM, pe agenda departamentelor, filialelor?... Dacă nu sunt pe agenda anului 2016, am vorbit degeaba! Dar sunt în *Planul strategic...* De aceea am întrebat cine a deschis *Planul strategic...* în creativul proces de planificare pentru anul viitor? Dar de ce s-o deschidem? Rigorile *Planului pentru anul 2016* reproduc structura *Planului strategic de dezvoltare pentru perioada 2008-2017*, avem datele memorabile și prioritățile naționale și ne ajunge... Ne așezăm, planificăm fără unicitate, fără originalitate, fără inovativitate... și nu mai cred că cineva a recitat-o... Vreau, dar strașnic de tare vreau, să mă contraziceți!

Rigori standardizate pentru planul 2016

1. Structura: conform *Planului strategic de dezvoltare pentru perioada 2008-2017*.

2. Realizarea obiectivelor propuse în 2015.

3. Probleme care au periclitat activitatea și au condus la nerealizarea unor obiective.

4. Priorități:

a) naționale:

- consolidarea Sistemului Național de Biblioteci;
- cultura web;

b) locale:

- Chișinău – comori ascunse: surprindem arhitectura și viața urbană (580

de ani de la prima atestare a Chișinăului);

- servicii inteligente pentru comunități durabile (servicii noi pentru comunitate în conformitate cu *Agenda de dezvoltare post 2015*: <http://www.md.undp.org/content/moldova/ro/home/post-2015/sdg-overview.html>): contribuții la dezvoltarea economică a comunității;
- implicații la promovarea incluziunii sociale, contribuții la promovarea unui guvern deschis, contribuții la promovarea educației pe parcursul vieții, promovarea egalității de gen, acces la piața muncii, promovarea unui mod sănătos de viață etc.
- fortificarea *Catalogului OPAC* – tehnologizare sustenabilă a Sistemului Informațional de Gestiune a Activității.

Formatul de prezentare: electronic – *Google Drive* cu acces, iar tipărit – la data...

Cerințele privind întocmirea textelor: textul va avea formatul A4 (210 × 297 mm), dactilografiat la intervalul 1,5 cu alineatul din cinci semne. Se va păstra marginea: din stânga câte 30 mm, iar din partea de sus și de jos câte 25 mm, din dreapta – 10 mm. Textul scris cu fontul *Arial Narrow*, 12 puncte.

Prioritățile trebuiau transformate în direcții cu metodologii, exemple, practici de calitate!

Reproducem în continuare o poezie de Nikki Giovanni care, prin generozitatea Luminiței Corneanu, care a și tradus-o, a ajuns și la noi. Ce este o bibliotecă astăzi (*O bibliotecă* este titlul poeziei):

„O bibliotecă

O bibliotecă este:
un loc în care să fii liber

să fi în spațiu
 să fi de capul tău
 să fi bucătar
 să fi potlogar
 să fi îndrăgostit
 să fi nefericit
 să fi iute și deștept
 să fi timid și prudent
 să te cațeri pe curcubeu
 să navighezi printre vise
 să fi trist
 să fi artist
 să fi minunat
 să fi tu
 un loc în care trebuie să fi
 o, da... să fi."

Oare se reflectă / se va reflecta miezul, conținutul acestei poezii în activitățile, serviciile, programele pentru anul 2016? Vom vedea!...

Dar revenim la tendințele promise să se materializeze în anul 2016. Mai avem direcții generatoare de servicii. Din 2015 lumea a început să caute rafinamentul, eleganța, fluiditatea, anul viitor și mai pregnant adăugându-se calificativele *îndrăzneț și dinamic* la stilul în modă și coafură. Ceva, izolat, de unică utilizare s-a experimentat anul acesta în cadrul Săptămânii creativității și inovației. Și cel mai interesant a fost faptul că au experimentat bibliotecii, filiale mici ca „L. Rebreanu”, V. Bielinski... Concluzia e că bibliotecarii au nevoie de stimul, încurajare, de instruire, de modele, de experiment, dar susținute de o politică clară a BM. Ne-a demonstrat mobilizarea și implicarea aproape a tuturor la experimentul Săptămâna creativității și inovației. Totalurile le-am făcut în luna mai și deci nu mă opresc cu date, feedback și impact.

În anul 2016, alături de tot ce ne va oferi, ca tendințe, deschidere, energie mentală, comunicare, va exista totuși un curent subteran de insecuritate, mă refer nu neapărat la BM, ci la lume în general, la țara noastră politic supralicitată, care vor avea repercusiuni sesizabile asupra noastră a bibliotecarilor. Vom reuși doar împreună, iar instruirea pentru dezvoltare individuală și profesională ne va consolida ca echipă și vom putea să ne apărăm de insecuritatea care va fi pretutindeni.

Anul viitor va fi unul de bun augur pentru noi invenții, pentru asumarea riscurilor, pentru a fi rebeli, un an în care mințile inventive, curajul pur și bravada vor avea câștig. Este anul potrivit pentru a acționa, este un an pentru începuturi, care vor fi, probabil, niște reușite.

Amintesc câteva cuvinte de la înțelepți: doar cei care pot rezista unei curse dinamice, care vor reuși să păcălească tertipurile înșelătoare și își vor face drum prin cacealma, vor scăpa nevățamați. Iar cei care vor fi apatici, plictisiți sau lenți la minte și nu vor putea face față stresului și agitației, vor experimenta, probabil, un an 2016 nu tocmai satisfăcător.

Vă chem la acțiune! Îndrăzniți să vă faceți planuri ambițioase, năstrușnice, înțelege – inovative. Vă invit să avansăm, să facem progrese și uitați-vă mereu înainte. Înainte avem o aniversare pe care o vom pregăti, construi în anul viitor. Fiecare dintre noi e responsabil cu o contribuție. Anul 2016 este un an potrivit pentru a o demonstra! Chiar dacă nu vom avea *Chindii*, *FedEx*, jonglați cu ideile, îmbrățișați inovația și nu vă uitați înapoi! Nici eu nu mă uit. În vizor am doar viitorul! Cum va fi? Unul mai inovativ!